

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Daňového úradu Považská Bystrica**, so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum 2408/43, proti odporkyniam **1/ G. H.**, bývajúcej v P. a **2/ R. K.**, bývajúcej v B., v dovolacom konaní zastúpeným D. K., advokátkou v P., **o určenie neplatnosti darovacej zmluvy a iné**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 10C 34/2007, o dovolaní odporkýň 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. júna 2009 sp. zn. 4Co 9/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporkýň 1/ a 2/ **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica (súd prvého stupňa) rozsudkom z 8. októbra 2008 č. k. 10C 34/2007-71 určil, že darovacia zmluva uzatvorená medzi odporkyňami 1/ a 2/, ktorej vklad bol povolený 23. júna 2006 pod č. k. V 1217/06 Katastrálnym úradom v Trenčíne, Správa kastastra Považská Bystrica, je neplatná. Zároveň určil, že odporkyňa 1/ je výlučnou vlastníčkou bytu č. X v obytnom dome súp. č. X postavenom na parcele č. X. a podielovou spoluvlastníčkou na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v podiele X tak, ako sú zapísané na LV č. X. k. ú. P. Odporkyniam uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 3 000 Sk z titulu zaplateného súdneho poplatku do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Opravným uznesením z 28. novembra 2008 č. k. 10C 34/2007-77 súd prvého stupňa opravil výrok rozsudku v časti o trovách konania tak, že odporkyne 1/ a 2/ sú povinné spoločne

a nerozdielne zaplatiť na účet súdu prvého stupňa trovy konania vo výške 3 000 Sk titulom zaplateného súdneho poplatku do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Trenčíne (odvolací súd) na odvolanie odporkýň 1/ a 2/ rozsudkom z 30. júna 2009 sp. zn. 4Co 9/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením potvrdil s tým, že sa jedná o byt č. X na X. poschodí vo vchode č. X obytného domu súp. č. X. postavenom na parcele č. X., zapísanom na LV č. X. k. ú. P. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, osvojil si dôvody napadnutého rozsudku a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. na ne v celom rozsahu poukázal. Zrejmu nesprávnosť výroku napadnutého rozsudku v označení čísla bytu opravil na č. X. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi náhradu trov nepriznal, nakoľko nepodal návrh na ich priznanie.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali odporkyne 1/ a 2/ dovolanie. Prípustnosť a dôvodnosť dovolanie odvodzovali z ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., t.j. že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237. V dovolaní poukázali na to, že písomné vyhotovenie darovacej zmluvy bolo vyhotovené 15. mája 2006, čo potvrdil aj svedok Mgr. M. P. Uviedli, že podpísaním zmluvy z 15. mája 2006 došlo k jej uzavretiu, tým bola naplnená vôľa darykyne. Tvrdili, že darujúca – navrhovateľka 1/ (správne má byť zjavne odporkyňa 1/ - poznámka dovolacieho súdu) predmetnú nehnuteľnosť darovala z dôvodu ochrany pre svoje deti a nemala žiadne iné úmysly; že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy nemala navrhovateľka 1/ (správne má byť zjavne odporkyňa 1/ - poznámka dovolacieho súdu) žiaden nedoplatok na daniach, o čom bol predložený dôkaz súdu – Protokol o výsledku zisťovania z daňovej kontroly z 31. mája 2006, nachádzajúci sa v súdnom spise. Dovolateľky namietali, že svedkyňa A. T. nevypovedala pravdivo, keď tvrdila, že nevie, kto prepisoval dátum na vyhlásení, nakoľko to bola ona a kópiu tohto vyhlásenia má OSBD P. vo svojich spisoch. Ďalej poukázali na to, že OSBD P. nepredložilo konajúcemu súdu ani im ako odporkyňiam dôkaz – interné smernice, na základe ktorých vystavujú vyhlásenia pre kataster, ku ktorému by sa mohli vyjadriť. Z uvedeného dôvodu označili názor súdu za nepreskúmateľný. Uviedli, že vyhlásenie pre kataster, ktorý vydal OSBD s dátumom, ako tvrdí vo svojom výroku súd prvého stupňa aj odvolací súd, 14. júna 2006, nie je priamym dôkazom toho, kedy bola uzatvorená samotná darovacia zmluva; že tento dôkaz je

irelevantný, nakoľko dátum na vyhotovení takéhoto vyhlásenia nie je podstatný, ale musí byť zároveň vyhotovený najneskôr ku dňu podania na kataster, kde tvorí len prílohu potrebnú k darovacej zmluve. Tiež namietali, že listinné dôkazy – príjmové pokladničné doklady zo 14. júna 2006 o vyrovnaní nedoplatku a zaplacení poplatku z omeškania, predložené navrhovateľom boli získané v rozpore so zákonom, keďže postupom odporcu (správne má byť zjavne navrhovateľa – poznámka dovolacieho súdu) bola porušená zásada rovnakého postavenia účastníkov konania zaručená § 18 O.s.p., ako aj čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko boli získané na základe právomoci navrhovateľa od tretej osoby. Z opísaných skutočností - obsahu dovolania vyplýva, že odporkyne sa domáhajú zrušenia rozsudku odvolacieho súdu, resp. jeho zmeny a zamietnutia návrhu na začatie konania.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania - odporkyne 1/ a 2/ (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpené advokátkou (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či ich dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil

neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovoláním odporkýň je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť ich dovolania preto z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O. s. p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia ani jednej z uvedených vád však dovolacím súdom v konaní zistená nebola.

Vzhľadom na obsah dovolania a v ňom zvolenú argumentáciu dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania osobitne zameril na to, či postupom odvolacieho súdu, resp. súdu prvého stupňa nebola dovoľateľkám odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je taký z hľadiska procesného predpisu vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Dovoľateľky namietali „nepreskúmateľnosť názoru súdu“, dovolací súd ale neustálil, že by rozsudok odvolacieho súdu a predchádzajúci mu rozsudok súdu prvého stupňa neboli dostatočne odôvodnené a preskúmateľné.

Odvolací súd vo svojom rozhodnutí (odôvodnení) plne sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, pre ktorý vyhovel návrhu na začatie konania. Súdom prvého stupňa vykonané dôkazy považoval za postačujúce a na základe týchto dôkazov dospel k zhodnému právnemu záveru ako súd prvého stupňa o neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi odporkyňami 1/ a 2/, ktorej vklad bol povolený 23. júna 2006 pod č. k. V 1217/06 Katastrálnym úradom v Trenčíne, Správa katastra Považská Bystrica, a o vlastníctve odporkyne 1/ k predmetnému bytu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené skutočnosti je názoru, že závery odvolacieho súdu (a predchádzajúce mu skutkové a právne zdôvodnenie súdu prvého stupňa) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojitosti s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa odvolací súd plne stotožnil, ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku. Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odporkýň.

Podľa dovolacieho súdu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu teda vadou vytýkanou dovolateľkami netrpí, je dostatočne odôvodnený a preskúmateľný, skratka spĺňa požiadavky ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. (§ 211 ods. 2 O. s. p.) kladené na odôvodnenie rozsudku.

V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky a práva na spravodlivý proces podľa cit. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti

Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. *Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia*“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

Dovolací súd je názoru, že odvolací súd a súd prvého stupňa zrozumiteľne odôvodnili svoje rozsudky vo veci samej, vysvetlili všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu a jeho výsledok – dostačujúco podali dôvody, prečo bolo vyhovené návrhu na začatie konania.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku jasne vyložil, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal a ako vec právne posúdil, uviedol, na základe akých dôvodov považoval predmetnú darovaciu zmluvu za neplatnú, v dôsledku čoho vyhovel aj návrhu na určenie vlastníckeho práva. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd sa pri aplikácii a výklade zákonných predpisov

neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam; rovnaký záver platí aj pre rozsudok odvolacieho súdu, ktorý sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, osvojil si dôvody napadnutého rozsudku a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. na ne v celom rozsahu poukázal a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ich ešte stručne doplnil o ďalšie dôvody.

Tvrdenia odporkýň v dovolaní, ktorými vyjadrovali nespokojnosť s dokazovaním a jeho vyhodnotením, predstavujú dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., t.j. išlo tu o tvrdenia, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť, aj keď nie je v dovolaní namietaná (*za podmienky, že dovolanie je prípustné*), je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom vecná nesprávnosť rozhodnutia.

Z hľadiska dovolateľkami tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde). Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (pozn.: dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde - ako už bolo zdôraznené - o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p.

Obdobne tieto závery platia i pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Ani tento dovolací dôvod nemá základ vo vade konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia. Ak je dovolaním napadnutý rozsudok, možno sa

v dovolacom konaní zaoberať takýmto dovolacím dôvodom, pokiaľ je uplatnený, len v prípade prípustnosti dovolania, samo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá.

Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyň 1/ a 2/ podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporkyniam 1/ a 2/, ktoré úspech nemali (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože nepodal návrh na uloženie tejto povinnosti (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta